

PENSAMENTS EDUCATIUS

número 10

juny 2005

COM ESTIMULAR ELS TEUS FILLS

**Deixa'ls descobrir les seves pròpies aptituds
i encamina'ls a la consecució de les seves pròpies fites.**

Si pregunten a en Jaume, un nen d'onze anys, quina és la seva assignatura preferida, ell respon sense cap mena de dubte: «El pati!». La picardia de la seva veu posa de manifest que ell sap perfectament que la seva resposta provocarà rialles. Tanmateix, els seus pares estan preocupats i s'estimarien més que el seu fill es prengués amb més interès l'escola; dubten que amb les seves notes, que són bones però no excel·lents, pugui accedir a un progrma per a alumnes avançats. «Sempre vols el millor pels teus fills» -diu la seva mare. «Sabem que en Jaume podria sobresortir si s'esforces més».

Realment podria? «La majoria dels pares proposen per als seus fills unes fites molt altes per motivar-los i estimular el seu aprenentatge i el seu comportament», observa Sam Golstein, psicòleg de la Universitat de Utah. «Però molts desconeixen les limitacions i les virtuts dels seus fills.» Les potencialitats de la persona (la intel·ligència, el temperament i la salut mental), ja es tenen en gran part des d'abans de néixer, segons afirma David Cohen, professor de psicologia de la Universitat

de Texas. Podem desitjar que els nostres fills siguin millors que nosaltres quan teníem la seva edat; però si no es troba en el seu destí o en els seus gens, difícilment podran superar les seves aptituds naturals encara que se'ls motivi i se'ls ensenyi molt. De fet, la pressió pot resultar contraproduent.

Goldstein ens explica el cas de l'Anna; aquesta nena de vuit anys era tan tímida com ho va ser la seva mare de petita; aquesta volia ajudar la seva filla perquè fos més extrovertida. «Dir-li a un nen que té aquest temperament que faci nous amics, seria com demanar a algú que no sap nedar que es fiqui en una piscina profunda», diu l'expert.

Els problemes sorgeixen quan no tenim en compte els senyals que ens diuen que el nen no està preparat per a satisfer les nostres expectatives o que no ho estarà mai. «Admetem-ho: massa pares volen viure una nova vida a través dels seus fills», afirma Christine Ziegler, professora de psicologia de la Universitat Kennesaw. «Però si un nen no és realment apte per allò que l'obliguen a fer, poden causar-li un dany irreparable. És la pitjor cosa que podem fer

de cara al desenvolupament de l'autoestima.»

El fracàs reiterat pot portar a alguns infants a proposar-se fites poc ambicioses, a evitar noves experiències i a menystenir oportunitats amb la finalitat de no tornar a fallar, diu Golstein.

«Quan un fill no satisfà les expectatives, els pares queden decebuts i ho manifesten amb ira i frustració», diu Ronald Rohner de la Universitat de Connecticut. Els fills poden percebre la desil·lusió dels seus pares com a rebuig, i això pot provocar en els fills la hostilitat, el retraïment i la inseguretat, o els problemes de conducta o la delinqüència.

**«Quan un fill
no satisfà
les expectatives,
els pares
queden decebuts
i ho manifesten
amb ira i frustració»**

En Jordi, de 13 anys, un altre pacient de Golstein, va ser enviat a la seva consulta per haver provocat un incendi a

l'escola. L'incident va derivar d'un fort enfadament del nen; ell se sentia així perquè els seus pares li retreien les seves males notes, i perquè no era estudiós ni popular com la seva germana. Els consells del psicòleg van ajudar els pares a modificar la imatge que tenien del «fill ideal», i a recolzar en Jordi en una activitat, en la qual mostrava interès i talent: la jardineria.

El més important és acceptar els vostres fills tal com són i permetre'ls convertir-se en allò que seran. «Però no confonguis acceptació amb permissivitat», aconsella Christine Ziegler. Deixar que els infants facin el que vulguin

quan els vingui de gust no és cap cosa bona per a ningú; han de fer els deures escolars, han de respectar les regles familiars i han de ser considerats. Segons diu Rohner, tot es redueix a un delicat equilibri entre el control i l'acceptació.

A Jayson Abrams segurament no li agraden algunes regles dels seus pares (no veure molta televisió, no menjar massa dolços, no molestar a la seva germana), però sap que compta amb ells per altres coses amb les quals s'ho passa bé: anar amb bicicleta amb els seu pare, pujar a una muntanya russa amb la seva mare i fins i tot tenyir-se les puntes dels cabells. I a més ells fomenten

el seu enorme interès per la música (a l'escola toca el clarinet).

Els solen donar-nos les pistes que necessitem per ajudar-los a fixar-se fites realistes i assolir-les; i aquest canvi d'actitud respecte d'ells pot sorprendre'ns a la llarga. Quan els pares accepten, estimen i recolzen, diu Golstein, «els fills se senten motivats per superar les seves expectatives.» Això els va demostrar Jayson Abrams als seus pares: les notes que va obtenir en els exàmens li van obrir les portes d'un programa avançat especial en començar el sisè curs.

DEU REGLES PER A SER UN PARE POSITIU

Educar els nens no és una ciència exacta, però els experts ens ofereixen aquests consells per a millorar com a pares:

Coneix el teu fill. «Els pares no ens quedem curts quan intentem fer els nostres fills més intel·ligents, més positius, més agraciats i més hàbils del que són capaços per naturalesa», diu Cohen. «Ens equivoquem, de la mateixa manera com quan desconexim o neguem les seves veritables aptituds i la seva forma de ser».

Coneix-te a tu mateix. Analitza els veritables motius que et porten a voler més i més del teu fill. «Alguns pares projecten en els seus fill les seves frustracions o les seves necessitats no satisfetes», explica Rohner. ¿Vols que la teva filla vagi a classes de dansa perquè els teus pares t'hi van obligar a tu? ¿Vas ser un esportista normal i ara esperes que el teu fill guanyi medalles?

Informa't. Parla amb altres pares i amb el psicopedagog, i llegeix llibres sobre el desenvolupament infantil per a saber què es pot esperar raonablement del teu fill en cada etapa de la seva vida.

Sigues autocrític. Reflexiona sobre la teva actitud posant-te en el lloc del teu fill. T'avergonyeixes d'ell? Li retreus només els seus errors? T'agradaria que et tractessin així?

Rectifica. «Ningú no reacciona bé davant d'una persona que acusa o jutja constantment», ens diu Goldstein. En comptes de criticar el teu fill per allò

que és incapaç de fer, elogia'l per les seves habilitats. Quan el noi noti el teu canvi d'actitud, possiblement ell canviï també.

Col·labora. Anima el teu fill a proposar-se fites adequades i a resoldre problemes, aconsella Frances Stott, psicòloga de Chicago.

Llegeix els sentiments del nen. El comportament del teu fill —enfadament, inquietud, parsimònia— pot revelar-te molt sobre com el tractes: si l'estàs exigint més del que pot donar.

Presenta-li opcions. Una bona manera de recolzar els teus fills es procurar que s'interessin en tota mena d'activitats: l'esport, l'art, la natura i la ciència.

Concentra't en la meta final. «L'objectiu principal d'un pare ha de ser educar bons fills, treballadors i que gaudeixin de la vida», diu Frances Stott. «No hem de reprimir la curiositat, la iniciativa i la seguretat.»

Evita les comparacions. Una forma d'educar que funciona amb un fill pot fracassar amb el seu germà. «Cada nen té la seva pròpia personalitat», subratlla Christine Ziegler.

Cheryl Solimini

Revista Selecciones. Setembre del 2003

El més important és acceptar els vostres fills tal com són i permetre'ls convertir-se en allò que seran. «Però no confonguis acceptació amb permissivitat!»

